

FOTODINAMINĖ KENKSMINGŲ IR PATOGENIŠKŲ ORGANIZMŲ INAKTYVACIJA

Živilė Lukšienė¹, Dalia Pečiulytė², Albinas Lugauskas²

¹ *Institute of Material Science and Applied Research of Vilnius University, Saulėtekio 9; LT-2040 Vilnius, Lithuania*

² *Institute of Botany, Žaliųjų ežerų 49; LT-2021 Vilnius, Lithuania*

Santrauka. Fotodinaminio poveikio esmę sudaro dviejų absoliučiai netoksiškų agentų – fotosensibilizatoriaus, kuris kaupiasi, pvz., mikroorganizme, ir matomos šviesos – sąveika. Ji vadinama fotosensibilizacija ir deguonies aplinkoje indukuoja radikalines citotoksines reakcijas. Šiuo reiškiniu pagrįsti metodai plačiai taikomi onkologijoje, gydant aterosklerozę arba artritus. Darbo tikslas – įvertinti fotosensibilizacijos panaudojimo galimybes inaktyvuojant patogeninius mikroorganizmus. Pirmųjų tyrimų rezultatai rodo, kad fotodinaminis poveikis, naudojant du skirtingus fotosensibilizatorius – hematoporfiriną ir protoporfiriną, gali sustabdyti tiek *Saccharomyces cerevisiae*, tiek *Ulocladium oudemansii* grybų augimą.

Raktažodžiai: fotodinaminis gydymas, mikroorganizmų inaktyvacija.